

Suomen ympäristökeskuksen toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2014-2017

Harri Juvonen ja Oili Soinisalo (toim.)

SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUKSEN
RAPORTTEJA 2 | 2013

Suomen ympäristökeskuksen toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2014-2017

Harri Juvonen ja Oili Soinisalo (toim.)

Helsinki 2013

SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS

S Y K E

SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUKSEN RAPORTTEJA 2 | 2013
Suomen ympäristökeskus
Hallintopalvelut

Taitto: Pirjo Lehtovaara

Julkaisu on saatavana vain internetistä:
www.ymparisto.fi/julkaisut

ISBN 978-952-11-4126-3 (PDF)
ISSN 1796-1726 (verkkokj.)

SISÄLLYS

I Yleinen osa	5
1.1 Toiminta-ajatus ja perustehtävien kuvaus.....	5
1.2 Toimintaympäristö ja siinä odotettavat muutokset.....	5
1.2.1 Toimintaympäristön muutokset Suomessa	5
1.2.2 Toimintaympäristön muutokset Suomen ulkopuolella.....	6
2 Strategiset linjaukset	7
2.1 Suomen ympäristökeskuksen rooli ympäristöpoliittisten päämäärien saavuttamisessa	7
2.2 Suomen ympäristökeskuksen toimintaa ohjaavat strategiset linjaukset 2014-2017	7
3 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	8
3.1 Yleiset vaikuttavuustavoitteet.....	8
3.2 Teemojen vaikuttavuustavoitteet	8
3.2.1 Ilmastonmuutos.....	8
3.2.2 Itämeri, vesistöt ja vesivarat.....	9
3.2.3 Kulutus, tuotanto ja luonnonvarat.....	9
3.2.4 Ekosysteemipalvelut ja luonnon monimuotoisuus	10
3.2.5 Rakennettu ympäristö ja alueiden käyttö	10
3.3 Muut strategiset tavoitteet	10
3.3.1 Poikkileikkaavat toiminnot.....	10
3.3.2 Muut erillistavoitteet.....	12
4 Toiminnallinen tuloksellisuus	13
4.1 Yleiset toiminnalliset tulostavoitteet	13
4.2 Kehittämishankkeet.....	13
4.2.1 MONITOR 2020.....	13
4.2.2 Toimipaikat	14
4.2.3 Tietovarantojen avaaminen ja sähköiset palvelut	14
5 Rahoitus	15
5.1 Rahoitustaulukot.....	15
5.2 Kehysehdotus	15
6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	17
6.1 Strategiset tavoitteet.....	17
6.2 Henkilöstön kehittäminen	17
 KUVAILULEHTI	19
PRESENTATIONSBLAD	20

1 Yleinen osa

1.1

Toiminta-ajatus ja perustehtävien kuvaus

Suomen ympäristökeskus (SYKE) on ympäristöministeriön alainen ympäristöalan tutkimus- ja kehittämiskeskus, joka tukee kestävän kehityksen tavoitteiden ja keinojen arviointia ja valintaa sekä ympäristöpolitiikan toimeenpanoa. Suomen ympäristökeskus hoitaa myös maa- ja metsätalousministeriön toimialaan kuuluvia vesivarojen käyttöön ja hoitoon liittyviä tehtäviä.

Suomen ympäristökeskus tuottaa tietoa ympäristöstä, sen tilan kehityksestä ja siihen vaikuttavista tekijöistä, arvioi vaihtoehtoisia kehityssuuntia sekä kehittää ratkaisuja kestävän kehityksen edistämiseksi erityisesti valtioneuvoston, muun julkisen hallinnon ja elinkeinoelämän käyttöön. Tutkimus- ja kehittämistehtävien sekä asiantuntijapalveluiden lisäksi SYKE huolehtii myös useista EY-lainsäädännön ja kansainvälisten sopimusten edellyttämistä raportoinneista sekä hoitaa eräitä ympäristövalvonnan ja muita viranomaistehtäviä.

1.2

Toimintaympäristö ja siinä odotettavat muutokset

1.2.1

Toimintaympäristön muutokset Suomessa

Julkishallinnon resurssien väheneminen, toiminnan uudelleenorganisointi ja ympäristöhaasteiden kasvu samanaikaisesti ovat Suomen ympäristöasioiden hallinnolle keskeinen haaste. Euroopan Unionin kasvava ympäristösäätely edellyttää vahvaa vaikuttamista jo asioiden valmisteluvaiheessa.

Ympäristöministeriön hallinnonalan yhteiset tavoitteet on kiteytetty ympäristöministeriön strategiassa. Strategiset päämäärät vuoteen 2020 mennessä:

- Kasvihuonekaasupitoisuudet ilmakehässä vakiinnutetaan tasolle, joka estää vaaralliset muutokset ja mahdollistaa sopeutumisen.
- Rakennettu ympäristö on energiatehokas, elinvoimainen ja parantaa ihmisen hyvinvointia.
- Asuinolot vastaavat ihmisten asumistarpeita ja asuntomarkkinat toimivat.
- Luonnon monimuotoisuus ja maisema-arvot säilyvät, ekosysteemipalvelut toimivat ja luonnonvarojen käyttö on kestävä.
- Itämeren sekä pinta- ja pohjavesien tila on vähintään hyvä.
- Ympäristöriskit tunnetaan ja hallitaan.
- Tuotannon ja kulutuksen materiaali- ja energiatehokkuus paranee oleellisesti.

Suomen ympäristökeskuksen kannalta hallinnonalan päämäärien lisäksi hallitusohjelmaan, poikkihallinnollisiin kokonaisuuksiin sekä muihin valtiokonsernin yhteisiin tavoitteisiin liittyvät muutokset kiteytyvät kolmeen kokonaisuuteen:

- Valtion tutkimuslaitosten ja niiden rahoituksen uudistaminen

- Valtion vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman toimeenpano
- Valtion aluehallinnon ja muun hallinnon työnjaon ja rahoituksen uudistaminen.

1.2.2

Toimintaympäristön muutokset Suomen ulkopuolella

Pitkällä aikajänteellä keskeisimmät globaalit ympäristökysymykset liittyvät ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen, luonnonvarojen käytön kestävyteen sekä luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemipalveluiden turvaamiseen. Niiden ratkaiseminen edellyttää nykyisten talousjärjestelmien radikaalia uudistamista taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestäviksi.

Suomen ympäristökeskuksen toiminnalle asetettaviin odotuksiin vaikuttavat erityisesti:

- Euroopan unionin tutkimus- ja ympäristöpoliittiset linjaukset ja velvoitteet
- Luonnonvarojen käyttöön liittyvät muutokset, kuten raaka-aineiden saatavuuden ja hinnoittelun muutokset sekä niihin liittyvät kv. aloitteet
- Luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen liittyvät direktiivit ja kansainväliset sopimukset
- Ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen mukautumiseen liittyvät kansainväliset sopimukset, kuten ilmastopöytäkirja ja UNECE:n kaukokulkeutumissopimus.

2 Strategiset linjaukset

2.1

Suomen ympäristökeskuksen rooli ympäristöpoliittisten päämäärien saavuttamisessa

Laitoksen tehtävänä on tuottaa tietoa ja palveluita ympäristöpoliittisten linjausten ja strategisten päämäärien valmistelun tueksi ja niiden toimeenpanon edistämiseksi sekä toimia johtavana ja monialaisena asiantuntijalaitoksena ympäristön kestävästä käytön ratkaisujen tuottamisessa.

2.2

Suomen ympäristökeskuksen toimintaa ohjaavat strategiset linjaukset 2014-2017

Suomen ympäristökeskuksen toimintaan liittyvät linjaukset vuosille 2014-2017 ovat:

1. Toiminnan keskittäminen sisällöllisesti viidelle teema-alueelle ja niihin liittyvien asiakkuuksien ja sidosryhmäyhteyksien vahvistaminen
2. Ympäristöministeriön ja aluehallinnon toimintaa tukevien palveluiden turvaaminen erityisesti lainsäädännön valmistelussa ja toimeenpanossa sekä keskeisten strategioiden ja ohjelmien valmistelussa
3. Tietämyksen jakamisen ja hyödyntämisen parantaminen tukemaan entistä paremmin julkista ja yksityistä päätöksentekoa
4. Tutkimukseen perustuvan ennakoinnin vahvistaminen ja vaikuttaminen EU-linjausten valmisteluun Suomelle tärkeiden tavoitteiden mukaisesti
5. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan suuntaaminen EU:n ja Suomen ympäristöpolitiikan kannalta keskeisiin teemoihin
6. Toiminnan tehokkuuden parantaminen toimintakäytäntöjen uudistamisen sekä työnjaon tarkentamisen avulla
7. Ulkopuolisen, erityisesti EU-rahoituksen vahvistaminen tukemaan tietämyksen uudistamista
8. Henkilöstön osaamisen järjestelmällinen uudistaminen
9. Valtionhallinnon uudistamiseen liittyvien muutosten toimeenpano valtioneuvoston linjausten mukaisesti.

3 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

3.1

Yleiset vaikuttavuustavoitteet

Suomen ympäristökeskuksen toiminnan vaikuttavuus muodostuu kestävästä kehitystä koskevan tietämyksen uudistamisen ja uuden tiedon välittämisen kautta. Tämän tietämyksen ja tiedon käyttäjäkunta on poikkeuksellisen laaja. Valtioneuvoston lisäksi tiedon tärkeimpiä käyttäjiä ovat aluehallinto, kunnat, maakuntien liitot, liike-elämä, tiedotusvälineet, kansalaisjärjestöt sekä yksityiset kansalaiset.

Ympäristöpolitiikan kannalta tärkeimmät vaikuttavuustavoitteet ovat

1. Ympäristöministeriön ja aluehallinnon päätöksenteon tukeminen erityisesti hallitusohjelman mukaisen lainsäädännön valmistelussa ja toimeenpanossa
2. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan suuntaaminen (EU:n ja Suomen) ympäristöpolitiikan kannalta keskeisiin teemoihin
3. Vaikuttaminen EU:n ympäristöpoliittisten linjausten valmisteluun ympäristöministeriön kanssa sovitulla tavalla
4. Tietämyksen jakamisen ja hyödyntämisen parantaminen tukemaan paremmin julkista ja yksityistä päätöksentekoa.

Kansantalouden kannalta tärkeimmät vaikuttavuustavoitteet ovat

5. Ympäristön kestäväällä tavalla huomioonottavan liiketoiminnan edistäminen, kuten resurssitehokkaat liiketoimintamallit tai kestävästä rakentamis- tai kairannaistoiminnan ratkaisut
6. Ympäristötietoon perustuvan liiketoiminnan edistäminen, esimerkkeinä automaattiset ympäristön tilan mittaus- ja tiedon välitysratkaisut
7. Valtionhallinnon uudistamiseen liittyvien muutosten toimeenpano suunnitelmien mukaisesti.

3.2

Teemojen vaikuttavuustavoitteet

Suomen ympäristökeskuksen toiminnalle asetettavat vaikuttavuustavoitteet on ryhmitelty temaattisesti viiteen kokonaisuuteen. Teemat ja tavoitteet ovat toisiaan täydentäviä.

3.2.1

Ilmastonmuutos

Teema kattaa laajasti ilmastonmuutokseen liittyviä kysymyksiä sekä hillinnän että sopeutumisen näkökulmasta. Teemassa korostuvat ilmastotavoitteiden mukaiset ohjausjärjestelmät ja –keinot sekä vaikuttavuuden arviointi ja seuranta

- SYKE toimii YM:n tukena ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista koskevien pitkän aikavälin strategisten linjausten valmistelussa ja toimeenpanossa.

- SYKE toimii ennakoivasti YM:n tukena Suomen ilmasto- ja ilmansuojelutavoitteiden edistämiseksi EU-lainsäädännön valmistelussa ja kansainvälisissä neuvotteluissa.
- SYKE osallistuu aktiivisesti ilmaston- ja ilmansuojelua koskevan EU-lainsäädännön ja Suomea koskevien kansainvälisten velvoitteiden toimeenpanoon sekä seurantaan ja raportointiin tuottamalla tarvittavaa tietoa ja kehittämällä raportointimenetelmiä.
- SYKE on aktiivinen toimija kansallisen ilmastolainsäädännön kehittämisessä osallistumalla lainsäädännön valmistelun eri vaiheisiin ja tekemällä vaikutus- ja vaikuttavuusarvioita niihin liittyen.
- SYKE tukee T&K-työllään myös paikallista ja alueellista toimintaa laajempien ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi ja tarkastelee sen mahdollisuuksia ja haasteita yhteiskunnallisena muutosprosessina.

3.2.2

Itämeri, vesistöt ja vesivarat

Teema tukee vesien- ja merenhoidon suunnittelua ja toteutusta sekä Itämeren suoje-
luohjelman, kansallisen kemikaaliohjelman ja vesiensuojelun suuntaviivat 2015 –peri-
aatepäätöksen toteutusta sekä vastaa alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunnasta
ja torjunnan kehittämisestä.

- SYKE tukee vesienhoitosuunnitelmien ja merenhoitosuunnitelman, HELCO-
Min toimintaohjelman sekä lainsäädännön valmistelua ja toimeenpanoa.
- SYKE kehittää ja ylläpitää integroitua malli- ja ympäristötietojärjestelmiä sekä
kuormituksen, veden määrän ja laadun seurantajärjestelmiä.
- SYKE osallistuu vesien- ja merien suojeluun liittyvään kansainväliseen yhteis-
työhön ja raportointiin.
- SYKE osallistuu EU:n (vesistrategian (BluePrint) toteuttamiseen, Suomen
kansainvälisen vesistrategian toteuttamiseen ja hallinnoimiseen sekä vesiin
liittyvien kansainvälisten sopimusten ja prosessien toimeenpanoon, ml. Suo-
men ja Venäjän välinen rajavesisopimus.
- SYKE hoitaa ympäristövahinkojen torjuntaan liittyvät viranomaistehtävät ja
kehittää ympäristövahinkojen torjuntaa tavoitteena parantaa torjuntavalmiut-
ta HELCOMin Itämeren suojelun toimintaohjelman ja valtioneuvoston Itäme-
riselonteon suuntaviivojen mukaisesti. (ks. 3.2.3.)

3.2.3

Kulutus, tuotanto ja luonnonvarat

Teemassa tuotetaan tietoa luonnonvarojen käytöstä ja siitä aiheutuvista ympäristö-,
talous- ja sosiaalisista vaikutuksista sekä luodaan tutkimuksen, asiantuntijatyön ja
kokeilujen kautta ratkaisumalleja, jotka tukevat kulutuksen ja tuotannon muuttu-
mista kestävämpään suuntaan.

- SYKE toimii aktiivisesti ympäristöministeriön ja muun valtioneuvoston tuke-
na kestävän materiaali- ja energiatalouden sekä resurssitehokkuuden edistä-
miseksi.
- SYKE tekee erilaisten tuotteiden, palvelujen ja teknologioiden kestävyysarvi-
ointeja ja edistää julkishallinnon, kuluttajien ja yritysten kestäviä valintoja.
- SYKE osallistuu kansallisen kemikaaliohjelman edellyttämään tutkimus- ja
kehitystyöhön, jolla tavoitellaan uusien tuotteiden ennakoimattomien haitta-
vaikutusten minimointia.
- SYKE edistää teollisuuden ympäristötehokkuutta, ympäristöinnovaatioiden
syntyä ja yhdenmennyä ympäristönsuojelua.

3.2.4

Ekosysteemipalvelut ja luonnon monimuotoisuus

Teemassa tuotetaan tietoa luonnon monimuotoisuudesta ja sen tilasta sekä luonnon monimuotoisuuteen perustuvista ekosysteemipalveluista. Teeman piiriin kuuluu myös edellä mainittuihin kokonaisuuksiin kytkeytyvä säädösvalmistelun ja ympäristöpolitiikan asiantuntijatuki.

- SYKE tarjoaa asiantuntijatukea kansainvälisissä sopimuksissa ja EU:n piirissä asetettujen luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemipalvelujen suojelutavoitteiden kansalliselle toimeenpanolle sekä osallistuu tavoitteiden toteutumisen seurantaan, arviointiin ja raportointiin.
- SYKE vastaa osaltaan lajien ja luontotyyppien suojelun sekä bioturvallisuuden kansallisista ja kansainvälisistä asiantuntijatehtävistä.
- SYKE parantaa tietämystä ekosysteemipalvelujen monikriteerisestä arvottamisesta ja turvaamisen keinoista sekä lisää osaltaan yleistä tietoisuutta ekosysteemipalvelujen merkityksestä.
- SYKE selvittää maankäytön, luontoarvojen ja ekosysteemipalvelujen turvaamisen sekä vihreän infrastruktuurin kehittämisen väliset yhtymäkohdat.

3.2.5

Rakennettu ympäristö ja alueiden käyttö

Teemassa tuotetaan tietoa rakennetusta ympäristöstä ja siihen liittyvistä taloudellisista, ekologisista, sosiaalisista ja kulttuurisista ilmiöistä sekä kehitetään tutkimuksen ja asiantuntijatyön kautta kestävä kehitys edistäviä ratkaisumalleja. Keskeistä teemassa on rakennetun ympäristön tarkastelu spatiaalisesti, yhteydessä konkreettisiin ympäristöihin ja paikkoihin ja niissä toimiviin ihmisiin.

- SYKE toimii aktiivisesti ympäristöministeriön ja muun valtioneuvoston tukena rakennettuun ympäristöön ja alueidenkäyttöön liittyvissä kysymyksissä.
- SYKE edistää elinvoimaisen ja ihmisen hyvinvointia parantavan, resurssitehokkaan ja vähähiilisen rakennetun ympäristön kehittämistä.
- SYKE tuottaa aineistoa rakennettuun ympäristöön ja alueiden käyttöön liittyvien ohjausjärjestelmien kehittämiseen. Erityistä huomiota kiinnitetään kaupunkiseutujen toimivuuden parantamiseen.

3.3

Muut strategiset tavoitteet

3.3.1

Poikkileikkaavat toiminnot

Temaattisten tavoitteiden lisäksi on asetettu tavoitteet toiminnoille, jotka ovat joko luonteeltaan poikkileikkaavasti eri teemoihin liittyviä tai tuottavat kaikille teemoille edellytyksiä. Keskeiset poikkileikkaavat strategiset tavoitteet ovat:

Ympäristötiedon tuottaminen

- Ympäristön tilan seurannat uudistetaan niin, että ympäristöä koskeva päätöksenteko perustuu luotettaviin ennusteisiin ja mittauksiin, jotka ottavat huomioon myös päätösten vaikutukset talouteen ja muuhun yhteiskuntaan.

- Kehitetään menetelmiä, joiden avulla EU:n asettamia velvoitteita voidaan arvioida ja velvoitteisiin vaikuttaa. Seurantoja pyritään koordinoimaan niin, että päällekkäisyydet poistetaan.

Säädösvalmistelun edistäminen

- SYKE antaa ympäristöministeriölle suunnitelmallisesti asiantuntijatukea koko sääntelyprosessin elinkaaren ajan alkaen kv-sopimuksen valmisteluvaiheesta ja EU-säädösvalmistelusta ja ulottuen jo hyväksytyin säädöksen täytäntöönpanoon ja arviointiin.
- SYKEssä otetaan käyttöön toimintatapoja, jotka on määritelty vaikutusten arvioinnin kehittämistä koskevassa strategisessa hankkeessa sovellettavaksi YM:n toimialan lainsäädännön valmistelussa ja täytäntöönpanossa.

Koulutus

- YHA -koulutuksen suunnitteluprosessi uudistetaan niin, että se tukee koulutuksen kohdentamista aiempaa paremmin ja ennakoivammin painopistealueille.
- Uutta teknologiaa otetaan käyttöön koulutuksen toteutuksessa niin, että eri tahot voivat hyödyntää koulutustilaisuuksien yhteydessä syntyvää tai muuten tuotettua sähköistä aineistoa nykyistä laajemmin.

Viestintä

- Ymparisto.fi on laajasti eri sidosryhmiä palveleva laadukas verkkopalvelukokonaisuus ja verkkoviestintäpalvelut sekä niihin liittyvät prosessit tukevat viestinnän strategisia päämääriä.
- YM:n ja SYKEN uudistettu aikakauslehti taustoittaa ja syventää hallinnonalan viestintää eri sidosryhmille.
- Viestintäyhteistyö aluehallinnon kanssa tukee ympäristöhallinnon strategisia tavoitteita.

Tietojärjestelmät ja –varannot

- Ydintoiminnan tietovarantoja ja -järjestelmiä kehitetään siten, että niitä voidaan tehokkaasti hyödyntää ympäristöseurannassa ja -tutkimuksessa sekä toiminnan ohjaamisessa, raportoinnissa ja viestinnässä.
- Paikkatietojen hyödyntämistä laajennetaan kehittämällä hallinnonalan omaa paikkatietoinfrastruktuuria osana kokonaisarkkitehtuurityötä.
- Toiminnan suunnittelussa ja ICT-palvelujen toteutuksessa huomioidaan valtionhallinnon yhteiset palvelut, ohjaavat kokonaisarkkitehtuurit ja TORI-hankkeen (Toimialariippumattomat ict-palvelut) vaikutukset.

Laboratoriotoiminnot

- Selvitetään ja vakiinnutetaan SYKEN laboratoriotoiminnan asema ympäristöhallinnon toimintakentässä ottaen huomioon toiminnan kytkeytyminen ympäristön tilan seurantaan, valtakunnallisiin erityistehtäviin (vertailulaboratorio ja sopimuslaboratorio) ja tutkimukseen, kuten nousevien aineiden tutkimus ja muut tutkimuksen kärkialueet.

Alukset

- Tutkimusalusten toimintamalli uudistetaan osana kansallista merentutkimuksen koordinaatiotyötä ja osana ”Tehokas tulohausprosessi” –hanketta vuoden 2013 aikana.

Muut erillistavoitteet

LYNET- yhteistyö ja muu verkostoyhteistyö

- SYKE edistää aloitteellisesti Luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymän toimintaa.
- SYKE edistää yhteistyöverkostojensa kautta ympäristötavoitteiden saavuttamista; keskeisiä yhteistyötahoja ovat Ilmatieteen laitos, liikenteen osaamis- ja innovaatioverkosto (Fintrip), Liikennevirasto ja Liikenteen turvallisuusvirasto (TraFi).
- SYKE kehittää ja hyödyntää kansainvälisiä verkostojaan EU:n ympäristöpolitiikkaan vaikuttamisen kannalta.

Vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman toimeenpano

- SYKE vastaa MONITOR 2020- hankkeen toimeenpanosta.
- SYKE osallistuu erikseen sovittavalla tavalla Y-ASPA –hankkeen toimeenpanoon.
- SYKE toteuttaa muut vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman edellyttämät toimenpiteet.
- SYKE käynnistää erikseen sovittavat selvitykset, jotka liittyvät ympäristöhallinnon työjakoa koskevien linjausten toimeenpanoon.

Asumisen rahoittamis- ja kehittämiskeskus (ARA)

- SYKE tukee ARAn toimintakäytäntöjen kehittämistä erityisesti T&K-yhteistyön kautta.

4 Toiminnallinen tuloksellisuus

4.1

Yleiset toiminnalliset tulostavoitteet

Palvelukyky ja tyytyväisyys

Asiakasryhmä	Tavoite 2017 (asteikko 1-5)	Tavoite 2013	Toteuma 2011	Huomautukset
Ympäristöministeriö	3,9	3,9	ei mitattu	Eri teemojen ja toimintojen vastuuhenkilöiden vastausten keskiarvo
Maa- ja metsätalousministeriö, vesivara-asiat	3,9	3,9	ei mitattu	Vesivara-asioiden vastuuhenkilöiden vastausten keskiarvo
ELY-keskukset, Y-vastuualue	3,9	3,9	ei mitattu	Y-vastuualueen yhteyshenkilöiden vastausten keskiarvo

Tunnettuus ja asiantuntijatyön näkyvyys

Mittari	Tavoite 2017 (asteikko 1-5)	Tavoite 2013	Toteuma 2011	Huomautukset
Media-indeksi	58	55	54	Mediaindeksi = kiinnostavuus x aktiivisuus (T-Media)
Ammattiyhteisölle suunnatut artikkelit	250	150	90	Ammattilehdissä julkaistut artikkelit
Ammatillisten artikkeleiden määrä/ henkilötyövuosi	0,40	0,23	0,14	

Tutkimustoiminnan määrä ja taso

Mittari	Tavoite 2017 (asteikko 1-5)	Tavoite 2013	Toteuma 2011	Huomautukset
Vertaisarvioidut tieteelliset artikkelit (kpl)	280	240	193	
Julkaisujen määrä/ t&k-henkilötyövuosi	1,2	1,0	0,7	
Ulkopuolisen tutkimusrahoituksen määrä (milj. €)	17 600	17 000	16 100	Muu ulkopuolinen kuin YM:n ja MMM:n rahoitus
EU-hankerahoituksen määrä (milj. €)	4 600	4 200	4 000	EU-rahoitus (myös LIFE+-rahoitus)

4.2

Kehittämishankkeet

4.2.1

MONITOR 2020

Ympäristön tilan seuranta sekä seurantatiedon jalostaminen ja välittäminen kuuluvat SYKEN perustehtäviin. Kokonaisuudessaan eri tehtävät sitovat runsaasti henkilötyövoimaa paitsi SYKEssä, myös alueellisissa ympäristökeskuksissa.

Ympäristöhallinnon vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman kärkihankkeena toteutetaan vuosina 2012-2016 MONITOR 2020 –hanke. Tavoitteena on, että ympäristön tilan seurannat uudistetaan niin, että ympäristöä koskeva päätöksenteko perustuu luotettaviin ennusteisiin ja mittauksiin, jotka ottavat huomioon myös päätösten vaikutukset talouteen ja muuhun yhteiskuntaan. Hankkeen toteutus vähentää henkilötyön tarvetta alueellisissa ympäristökeskuksissa. Automaattisen mittausverkon ylläpidon sekä tietojen käsittelyn ja jakelun kustannukset kasvavat nykytilaan verrattuna ja näkyvät Suomen ympäristökeskuksen kustannusten nousuna ja vastaavasti alueellisten ympäristökeskusten henkilökustannusten alenemisena. SYKEN kustannusten on arvioitu kasvavan vaiheittain hankkeen etenemisen myötä siten, että vuoteen 2017 mennessä SYKEN vuotuiset kustannukset kasvavat 0,5 - 0,9 miljoonalla eurolla. Kertaluonteisia investointeja ennakoidaan tarvittavan vuosina 2014-2017 yhteensä noin 2,5 miljoonaa euroa. Investointitarve tarkentuu vuoden 2013 aikana.

4.2.2

Toimipaikat

SYKE toimii vuonna 2012 Helsingissä, Joensuussa, Jyväskylässä ja Oulussa. Lisäksi SYKE vastaa Kuhmossa sijaitsevan Ystävyden puiston tutkimuskeskuksen toiminnasta. Joensuun, Jyväskylän ja Oulun toimipaikat sijaitsevat yliopistokampuksilla. Kaikille aluetoimipaikoille (Oulu, Jyväskylä, Joensuu) on tehty toimitilojen kehittämissuunnitelmat, jotka ulottuvat suunnitelmakauden loppuun.

Helsingissä SYKellä on kolme toimipistettä, Töölö, Hakuninmaa ja Kumpula. Töölön toimipaikan vuokrasopimus on päättymässä vuoden 2015 lopussa, Hakuninmaan alueen rakentaminen vaikeuttaa laboratoriotoinnin jatkamista alueella vuodesta 2015 eteenpäin eikä Kumpulan tilojen vuokrasopimusta pystytä kovin pitkään jatkamaan. Välittömien toimitilakustannusten on ennakoitu kasvavan 1,0-1,4 miljoonalla eurolla vuoden 2015 jälkeen, kun nykyisistä kustannuksiltaan edullisista tiloista joudutaan siirtymään pois.

Tavoitteena on keskittää SYKEN Helsingin toiminnat Viikin tiedepuistoon, josta on kehittymässä maan laajin ja kansainvälisestikin merkittävä bio-, ympäristö- ja luonnonvaratieteiden tutkimus- ja asiantuntijakeskittymä. Sijainti tiedepuistossa tuo runsaasti synergiaetuja ja luo edellytyksiä tuottavuuden parantamiselle. SYKEN toimitalon suunnitelmat ovat valmiina. Mikäli raha-asiaivaliokunta tekee rahoituspäätöksen vuoden 2012 aikana tai vuoden 2013 alussa, muutto voisi tapahtua vuoden 2016 alussa. Suunnitellut tilat täyttävät valtionhallinnon tilatehokkuustavoitteet.

4.2.3

Tietovarantojen avaaminen ja sähköiset palvelut

Julkisten tietovarantojen avaaminen edellyttää uusien ja vaativampien rajapintapalvelujen käyttöönottoa sekä käyttäjäystävällisempiä sähköisiä palveluja. Palvelujen toteuttamiseen ja tarjontaan arvioidaan tarvittavan yhteensä lisäinvestointina 0,4 miljoonaa euroa vuosina 2014 ja 2015 ja jatkuvana ylläpitona 0,1 miljoonaa euroa vuodessa. Sähköisen asioinnin ja demokratian vauhdittamisohjelmassa (SADE/Rakentaminen ja asuminen/LIITERI) uudet jalostetut palvelut ja moninkertaistuvat käyttäjämäärät lisäävät vuositasolla ohjelmistojen lisenssimaksuja ja palvelujen ylläpitoa 0,34 miljoonaa euroa vuodesta 2014 alkaen.

5 Rahoitus

5.1

Rahoitustaulukot

Määrärahat on peruslaskelmassa esitetty voimassaolevan menokehyyksen pohjalta ottaen huomioon vuoden 2013 talousarvioesitys ja siinä SYKE:n momenttien määrärahoihin esitetyt muutokset sekä VM:n menokehysten laadintaohjeet. Suunnitelmassa on esitetty myös kehusehdotukset toimintamomentille, ympäristövahinkojen torjuntamäärärahaan sekä alusinvestointeihin.

Peruslaskelma

Toiminnallisen rahoituksen arvioidaan kehittyvän seuraavasti vuosina 2013-2017 (M€):

	2013 TAE	2014	2015	2016	2017
Suora budjettirahoitus*	31,2	31,2	30,8	30,8	30,8
Ulkopuolinen rahoitus	23,0	25,0	25,0	25,0	25,0
- ympäristöministeriö **	5,5	6,0	6,0	6,0	6,0
- muu julkisen sektorin rahoitus	6,5	7,5	7,5	7,5	7,5
- budjetin ulkopuolinen rahoitus	7,0	7,5	7,5	7,5	7,5
- maksullisen toiminnan tulot	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Yhteensä	54,2	56,2	55,8	55,8	55,8

* Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnan ja alusinvestointien kustannukset eivät ole mukana luvuissa.

** Tekeillä olevien uudistusten rahoitusvaikutuksia ei ole huomioitu luvuissa.

Nykyisen kehyyksen mukaisen rahoituksen arvioidaan kehittyvän momenteittain seuraavasti vuosina 2013-2017 (M€):

	2013 TAE	2014	2015	2016	2017
TULOT					
12.35.10 Korvaukset ympäristövahinkojen torjuntatoimista	4,2	6,0	6,5	3,0	2,0
MENOT					
35.01.04 Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot	31,2	31,2	30,8	30,8	30,8
35.10.20 Ympäristövahinkojen torjunta	5,2	4,6	4,6	4,6	4,6
35.10.70 Alusinvestoinnit	0,5	-	0,85	-	-

5.2

Kehusehdotus

Momentille 35.01.04 esitetään koko suunnitelmakaudelle lisäystä 0,8 milj. euroa YM:n palvelutehtävien hoitamisen edellyttämien määrärahojen siirtämisestä YM:stä SYKEen ja 1,0 milj. euroa alueellistamisen lisäkustannuksina sekä 1,4 milj. euroa vuosille 2016-2017 kiinteistömenojen kasvun johdosta. Monitor 2020 –hankkeen kustannusten

kattamiseksi esitetään 0,15 miljoonan euron vuotuista lisäystä koko suunnitelmakaudelle, ja kertaluonteisia investointeja ennakoidaan tarvittavan 0,4–0,7 miljoonaa vuosittain vuodesta 2014 alkaen. Tietovarantojen avaamisen ja sähköisten palveluiden laajentamisen kustannusten kattamiseksi esitetään yhteensä 0,44 miljoonan euron tasokorotusta vuodesta 2014 alkaen sekä 0,4 miljoonan euron investointeja vuosina 2014 ja 2015.

Momentin 35.10.20 määrärahaan esitetään tasokorotusta kohonneiden torjunta-aluskustannusten johdosta. Lisäesitys on 1,4 milj. euroa vuosille 2014-2015 ja 1,9 milj.euroa vuosille 2016-2017.

Momentille 35.10.70 esitetään 12 milj. euroa öljyntorjunta-alus Hylkeen peruskorjaukseen vuonna 2014. Lisäksi esitetään 1,5 milj. euroa muihin investointiluonteisiin menoihin vuonna 2014, 2,0 milj. euroa vuonna 2015 ja 1,0 milj. euroa vuosille 2016-2017. Vuodelle 2016 esitetään lisäksi 4,0 milj. euroa merentutkimusalus Arandan peruskorjaukseen ja muihin välttämättömiin hankintoihin.

Kehysehdotuksen mukaiset lisäykset peruslaskelmaan vuosina 2014-2017 (M€):

	2013 TAE	2014	2015	2016	2017
MENOT					
35.01.04 Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot		3,19	3,54	4,79	5,04
35.10.20 Ympäristövahinkojen torjunta		1,4	1,4	1,9	1,9
35.10.70 Alusinvestoinnit		13,5	2,0	5,0	1,0

6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

6.1

Strategiset tavoitteet

SYKEN henkilöstöstrategiassa henkisten voimavarojen hallinnalle ja kehittämiselle on asetettu seuraavat tavoitteet:

- Turvata korkeatasoinen, monialainen osaaminen kohdentamalla henkilöstöä suunnitelmallisesti ja kehittämällä henkilöstön kykyjä ja taitoja
- Rakentaa ennakkoluulottomuutta, vastuunottoa ja uusiutumista tukevaa sekä muutosvalmiutta edistävää työkuultuuria
- Kehittää ja toteuttaa käytäntöjä, jotka tukevat henkilöstön työntoa, palveluksessa pysymistä ja tuloksellisia työuria.

Tavoitteet henkilöstömittareille:

Työyhteisön toimivuus: Työyhteisön toimivuudesta kerätään systemaattisesti tietoa joka toinen vuosi menetelmällä, joka mahdollistaa laajan vertailun valtionhallinnossa. Tulokset heijastavat SYKEN henkisten voimavarojen hallintaa.

- Vuoden 2010 kyselyn perusteella työtyytyväisyysindeksi on 3,35, mikä on valtionhallinnon keskimääräistä tasoa korkeampi. Tavoitteena on, että suunnitelmakauden lopulla työtyytyväisyysindeksi on vähintään 3,50.
- Muita keskeisiä mittareita ovat koulutustaso, vaihtuvuus, sairauspoissaolot ja henkilöstön kehittämisen mittarit.

	Toteuma 2011	Arvio 2012	Tavoite 2014	Tavoite 2016	Tavoite 2017
Työyhteisön toimivuus (VM Baro)		3,35	3,45	3,50	
Henkilöstön määrä (htv)	646	660	643	643	640
Koulutustasoindeksi (1–8)	6,3	6,3	6,4	6,5	6,5
Sairauspoissaolot (työpäivää/htv)	7,4	7,9	7,8	7,8	7,8
Johtamisen tai muun erikoisammattitutkinnon suorittaneiden määrä	2	11	5	5	5

6.2

Henkilöstön kehittäminen

Henkisten voimavarojen kehittämiselle on SYKEN strategiassa asetettu tavoitteet: ”Uudistamme osaamista ja johtamista ennakoiden muuttuvaa toimintaympäristöä” sekä ”Otamme yhdessä vastuuta työstämme ja työyhteisöstämme”. Henkisten voimavarojen hallintaa ja kehittämistä ohjaavat myös henkilöstösuunnitelma, henkilöstön

kohdentamissuunnitelma sekä osana valtiohallinnon vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmaa laadittavat inhimillisen pääoman kehittämissuunnitelmat.

Tavoitteita on täsmennetty henkilöstöstrategiassa (2012-2015), jonka toteutuksessa huomiota kiinnitetään muutoksen hallintaan, johtamisen ja esimiestoiminnan kehittämiseen, osaamisen kehittämiseen, työhyvinvointiin sekä palkitsemisjärjestelmien toimivuuteen. Henkisiä voimavaroja kuvaavaa raportointia parannetaan muun muassa palkkausjärjestelmän tilastointia kehittämällä. Osaamisen johtamisprosessia kehitetään niin, että se tukee osaamisen kehittämistä strategisilla teema-alueilla, osana SYKEN toiminnanohjausta. Tässä yhteydessä arvioidaan myös osaamisen hallinnan tietojärjestelmän käyttöönottomahdollisuutta.

SYKE osallistuu aktiivisesti LYNETin osaamisen kehittämistyöryhmän (OSKE) työhön. Suurin osa SYKEN henkilöstökoulutuksesta toteutetaankin LYNET-laitosten yhteisen henkilöstökoulutusohjelman kautta. Vuosittain laadittavan ohjelman keskeisiä aihealueita ovat vuorovaikutus ja viestintä, projekti- ja prosessiosaaminen, menetelmäosaaminen, johtaminen sekä sihteeriosaaminen. Yhteistyössä toteutetaan myös pitkiä erikoisammattitutkintojen suorittamiseen tähtäviä koulutuksia (JEAT, hanke- ja innovaatiojohtaminen). Yhteistyön avulla voidaan henkilökunnalle tarjota kustannustehokkaasti laaja koulutustarjonta ja edistää yhteistyötä ja verkostoitumista.

Lisäksi pyritään lisäämään kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa sekä edistämään laitosten välistä tutkija- ja asiantuntijavaihtoa ja henkilökiertoa.

KUVAILOLEHTI

<i>Julkaisija</i>	Suomen ympäristökeskus			<i>Julkaisu-aika</i> Tammikuu 2013
<i>Tekijä(t)</i>	Harri Juvonen ja Oili Soinisalo (toim.)			
<i>Julkaisun nimi</i>	Suomen ympäristökeskuksen toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2014 - 2017			
<i>Julkaisusarjan nimi ja numero</i>	Suomen ympäristökeskuksen raportteja 2/2013			
<i>Julkaisun teema</i>				
<i>Julkaisun osat/ muut saman projektin tuottamat julkaisut</i>	Julkaisu on saatavana vain internetistä: www.ymparisto.fi/julkaisut			
<i>Tiivistelmä</i>	Julkaisu sisältää suunnitelman Suomen ympäristökeskuksen toiminnasta ja taloudesta vuosina 2014 - 2017. Suunnitelmassa on kuvattu toimintaympäristöä ja laitoksen strategiaa. Edelleen on kuvattu toiminnan vaikuttavuutta ja esitetty strategiset tavoitteet teema-alueilla. Suunnitelmassa on käsitelty myös SYKE:n rahoituksen, henkilöstön ja toimitilojen kehittymistä suunnitelmakaudella.			
<i>Asiasanat</i>	Suomen ympäristökeskus, ympäristö, toimintaympäristö, suunnitelma, strategia, toiminta-ajatus, tavoite, toiminta, teema, kehittäminen, henkilöstö, talous, määrärahat, rahoitus, toimitilat, alueellistaminen.			
<i>Rahoittaja/ toimeksiantaja</i>				
	ISBN (nid.)	ISBN 978-952-11-4126-3 (PDF)	ISSN (pain.)	ISSN 1796-1726 (verkkoj.)
	Sivuja 20	Kieli suomi	Luottamuksellisuus julkinen	Hinta (sis. alv 8 %)
<i>Julkaisun myynti/ jakaja</i>				
<i>Julkaisun kustantaja</i>	Suomen ympäristökeskus (SYKE), PL 140, 00251 Helsinki			
<i>Painopaikka ja -aika</i>				

PRESENTATIONSBLAD

Utgivare	Finlands miljöcentral			Datum Januari 2013
Författare	Harri Juvonen och Oili Soinisalo (red.)			
Publikationens titel	Suomen ympäristökeskuksen toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2014 – 2017 (Finlands miljöcentrals verksamhets- och ekonomiplan)			
Publikationsserie och nummer	Finlands miljöcentrals rapporter 2/2013			
Publikationens tema				
Publikationens delar/ andra publikationer inom samma projekt	Publikationen finns tillgänglig på internet: www.ymparisto.fi/julkaisut			
Sammandrag	Publikationen omfattar en plan om Finlands miljöcentrals (SYKE) verksamhet och ekonomi för åren 2014 - 2017. I planen beskrivs verksamhetsmiljön och institutets strategi; bl.a. verksamhetsidén. Vidare redogörs för verksamhetens verkningsfullhet och de strategiska målsättningarna och tyngdpunkterna presenteras. I planen behandlas även hur SYKEs finansiering, personal och lokaliteter utvecklats under planeringsperioden.			
Nyckelord	Finlands miljöcentral, planer, strategier, målsättningar, mätare, personal, ekonomi, lokaler			
Finansiär/ uppdragsgivare				
	ISBN (hft.)	ISBN 978-952-11-4126-3 (PDF)	ISSN (print)	ISSN 1796-1726 (online)
	Sidantal 20	Språk finska	Offentlighet Offentlig	Pris (inneh. moms 8 %)
Beställningar/ distribution				
Förläggare	Finlands miljöcentral, PB 140, 00251 Helsingfors			
Tryckeri/tryckningsort -år				

ISBN 978-952-11-4126-3 (PDF)

ISSN 1796-1726 (verkoj.)